

VÝVOJ PORTUGALSKA PO ROCE 1976

Portugalská společnost, a především hospodářství, se začaly konsolidovat po vytvoření **nové vlády, 25 dubna 1976**, která počítala s převahou **socialistů**

- ti byli **středovou politickou stranou** a vytvářeli tak protiváhu levicově orientovanému prezidentovi, generálovi Ramalhovi Eanesovi.

Díky nové vládě Portugalsko upustilo od znárodňování soukromých podniků a vyvlastňování půdy a **uvolnilo prostor principům svobodného podnikání a západoevropskému typu demokracie.**

V září 1976 se Portugalsko stalo členem **Rady Evropy**.

Na jaře 1977 požádalo o přijetí do tehdejšího **Evropského hospodářského společenství (EHS)**

- vstoupilo v lednu 1986 (Evropská unie).

Mezi lety 1979-1980 se ve vládě vystřídalo několik kabinetů – do premiérského křesla se dostala i první žena v historii Portugalska, Maria de Lurdes Pintasilgo, která byla dříve i zástupkyní Portugalska v UNESCO.

V roce 1980 byl znovuzvolen levicový prezident Ramalho Eanes, demokratické směřování země ale zůstalo zachováno.

Na konci roku 1980 navštívil Portugalsko americký prezident James Carter a po něm i západoněmecký prezident Karl Carstens.

V té době získalo Portugalsko finanční a materiální pomoc z USA a NATO.

V květnu 1983 byla vytvořena koaliční vláda Blok středu (Bloco Central) v čele s Máriem Soaresem

- v tomto a následujícím roce se upevnila jak zahraničněpolitická situace země, tak se výrazně zlepšila i domácí ekonomická situace.

V červnu 1985 portugalská vláda podepsala dohodu, na jejímž základě bylo Portugalsko přijato do organizace **Evropských společenství** (pozdější Evropská Unie) a to **1.ledna1986**

– tento krok se následně projevil ve zlepšování infrastruktury, snižování nezaměstnanosti a omezování vystěhovalectví.

V únoru 1986 byl prezidentem zvolen Mário Soares, který byl předtím dlouholetým premiérem

– byl to první civilní prezident po roce 1974 (ve funkci zůstal po dvě volební období: 1986-1996).

Ve stejné době byl zvolen premiérem tří následujících vlád Aníbal Cavaco Silva

- jeho vláda se zasadila o hospodářský rozvoj a ozdravení finančního trhu, což mělo dovést Portugalsko k začlenění do Evropských struktur;

- za jeho vlády se budovaly dopravní a komunikační sítě jako dálniční, silniční a železniční sítě, letiště, zdvojnásobila se délka lisabonského metra i počet osobních automobilů v užívání.

S ekonomickým růstem rostl i počet zahraničních investic – v tomto období stouply zahraniční investice desetinásobně oproti předchozímu období; rostly také příjmy z cestovního ruchu, stavěly se nové byty a jiná zařízení.

Základem nové politiky byla systematická liberalizace a privatizace. Věnovala se ovšem malá pozornost reformě školství a byly zanedbávány společenské a humanitní vědy; dávala se nepokrytá přednost vědám přírodním a technice.

V dalších parlamentních volbách, v roce 1995, zvítězili socialisté

- vzhledem k tomu, že i premiér byl členem této strany, vytvořil vládu složenou výhradně ze socialistů a nezávislých
- změna vlády ovšem neznamena přerušování úsilí o ekonomický rozvoj, ozdravování financí, o modernizaci země a její začleňování do Evropy.

V roce 1998 se v Portugalsku konala mezinárodní výstava „Expo 98“

- největší ohlas vzbudil pavilon moří Oceanárium;
- v souvislosti s výstavbou byla realizována řada státních i zahraničních investic, jak v Lisabonu, tak v jeho okolí – týkalo se to především infrastruktury, dopravy a turismu.

Vstup do eurozóny

Již v roce 1999 se Portugalsko stalo součástí eurozóny (euro jako měnová a platební jednotka)

1.1.2002 bylo euro zavedeno do běžného oběhu v zemi.

Členství v Evropské unii a v eurozóně

- **otázka vnitropolitická** – záruka demokracie
- **otázka mezinárodní politiky** – zabránění marginalizace a izolace
 - nová pozice ve vztahu k bývalým koloniím
- **otázka ekonomická** – překonání dvou krizí – vnitřní a celosvětové (2008)

Ekonomická stagnace a finanční krize

Od roku 2001 začíná portugalská ekonomika stagnovat, což vede k růstu nezaměstnanosti, nízkým platům, stále většímu zadlužování.

Mezi lety 2008 – 2014 mluvíme o hluboké ekonomické krizi (způsobené především hlubokou zadlužeností Portugalska) – byla spojena i s mezinárodní situací a s finanční krizí světovou z roku 2008.

Krize se nejvíce dotkla 4 zemí Evropské unie: Portugalsko, Irsko, Řecko a Španělsko (tzv. PIGS) – silná restriktivní opatření ze strany EU.

V roce 2010 se Portugalsko muselo podrobit intervenci evropské komise – výměnou za půjčku 78 000 miliónů EUR se Portugalsko podřídilo programu finanční rovnováhy – tento velice rigorózní přístup ke státním financím dále vyhrotil politickou a ekonomickou situaci v zemi (stávky, atd.)

V roce 2014 Portugalsko splnilo veškeré požadavky a mohlo z tohoto kontrolovaného režimu vystoupit.

World Travel Awards 2023 / „turistický Oscar“

- **Portugalsko** bylo zvoleno nejlepší evropskou destinací
- **Algarve** bylo zvoleno nejlepší evropskou plážovou destinací
- **Madeira** byla zvolena nejlepší evropskou ostrovní destinací
- Lisabonské muzeum zemětřesení **Quake** získalo cenu za novou turistickou atrakci.
- **Lisabon** byl zvolen nejlepší městskou destinací Evropy.

Muzeum zemetresení v Lisabonu

José Saramago (1922-2010)

Nobelova cena za literaturu (1998)

Knihy přeložené do češtiny:

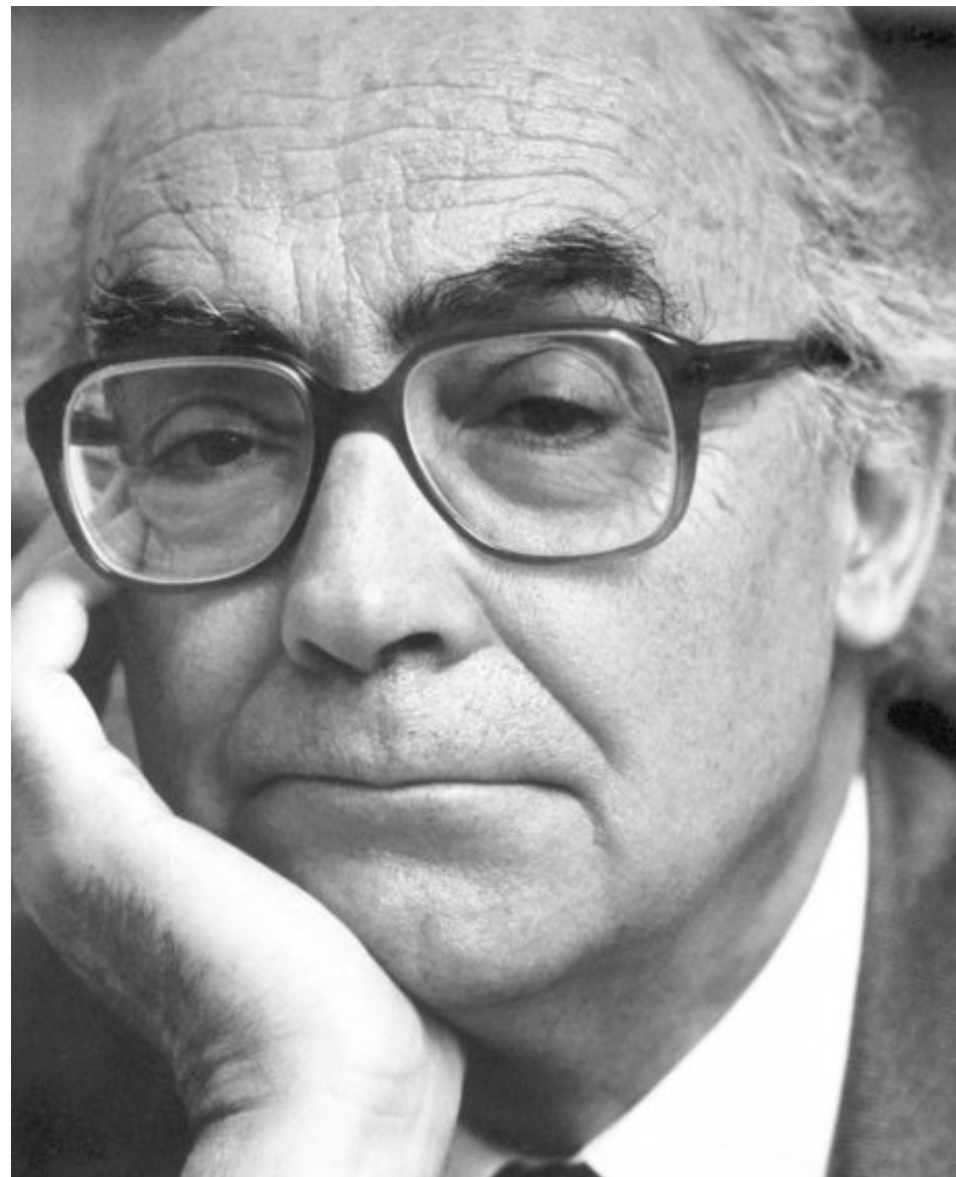
Slepota

Cesta slona

Baltasar a Blimunda

Kain

Příběh o obléhání Lisabonu

Ensaio sobre a cegueira / Blindness

Film z roku 2008 na motivy Saramagovy knihy

Koprodukce: Brazílie, Kanada, Japonsko, Velká Británie, Itálie.

Režie: Fernando Meirelles (Brazílie)

